

ÍNDEX

Primera part: el bitllet d'Ismael.....	11
Dimecres, 8 d'octubre de 2008	13
Dimecres, 8 d'octubre de 2008	17
Segona part: el capità Ahab.....	21
Dijous, 12 de febrer de 2009.....	23
Divendres, 13 de febrer de 2009.....	25
Dimarts, 3 de març de 2009.....	27
Dimecres, 11 de març de 2009.....	33
Dissabte, 21 de març de 2009.....	35
Diumenge, 22 de març de 2009	49
Dissabte, 28 de març de 2009.....	51
Diumenge, 29 de març de 2009	61
Dimarts, 31 de març de 2009.....	63
Dilluns, 6 d'abril de 2009.....	71
Dimarts, 7 d'abril de 2009	75
Divendres, 17 d'abril de 2009	83
Divendres, 1 de maig de 2009	85
Dimarts, 5 de maig de 2009.....	89
Dimecres, 6 de maig de 2009.....	93
Dimecres, 6 de maig de 2009.....	95
Dimarts, 19 de maig de 2009.....	99
Dimarts, 19 de maig de 2009.....	103
Divendres, 22 de maig de 2009	105
Dimecres, 3 de juny de 2009.....	111
Dimecres, 3 de juny de 2009.....	113
Dijous, 4 de juny de 2009.....	117
Dissabte, 6 de juny de 2009	119
Divendres, 26 de juny de 2009.....	127
Dissabte, 4 de juliol de 2009	129
Dimarts, 29 de setembre de 2009.....	137
Dimarts, 29 de setembre de 2009.....	141
Dijous, 1 d'octubre de 2009.....	145
Dijous, 1 d'octubre de 2009.....	147
Divendres, 9 d'octubre de 2009.....	151
Divendres, 9 d'octubre de 2009.....	155

Tercera part: la república de Moby-Dick.....	159
De dissabte 10 a dissabte 17 d'octubre de 2009	161
De dissabte 17 a dilluns 19 d'octubre de 2009.....	169
Dilluns, 19 d'octubre de 2009.....	175
Diumenge, 1 de novembre de 2009	185
Diumenge, 1 de novembre de 2009	195
Dilluns, 2 de novembre de 2009.....	203
Divendres, 13 de novembre de 2009	213
Dissabte, 5 de desembre de 2009.....	221
De dissabte 5 a dimecres 9 de desembre de 2009.....	225
De dilluns 7 a dijous 10 de desembre de 2009.....	235
Dijous, 10 de desembre de 2009	241
Part final: els arpons i la pell.....	253
La primavera següent.....	255

Dimecres, 8 d'octubre de 2008

El ministre d'Economia del govern d'Islàndia deixa la porta oberta i fulmina amb la mirada el secretari personal del president del país, que està d'esquenes mirant la pluja regar els carrers i la badia. Aquest babau és un desagraït, pensa torçant els llavis. Vaig ser jo i no el president qui el va trobar en aquell coi de municipi del nord on feia d'alcalde d'una cort de bous. I mira-te'l com es passeja amb corbata després de canviar-se al sector més centrista del partit.

El secretari balbucejia una excusa que ningú vol sentir i desapareix enduent-se un feix de papers abans d'encaixar la porta. El ministre no seu i el president del govern no es tomba. Només el soroll de la pluja repicant contra el vidre i l'ampit omple la pausa de vida. Si no fos per això segurament tots dos sentirien la dentadura poderosa dels insectes devorant els fulls vells dels prestatges.

—Què hem fet malament? Jo volia la prosperitat d'aquest vaixell. Aquest era el meu objectiu —el president del govern, quan parla de la seva feina, sempre es refereix a la navegació de passatgers com si fos el capità d'un transatlàntic. Sobretot als mítings. Ara ressegueix els reguerons d'aigua carrer avall fins a la gola del clavegueram i els compara amb vies d'aigua que s'escolen per les bodegues del seu bonic navili. Unes quantes fulles intenten evitar la sotsobra, sense èxit. La bretxa del terra les engoleix sense misericòrdia, esborrant-les de l'asfalt.

El ministre triga en contestar una eternitat bíblica. Ha oblidat quines paraules ha de vomitar, quina opinió ha de vessar en aquell despatx amb olor de paper ranci, fusta noble i plàstic. Desconeix com ha encaixat la mala maror el president, i dubta si ser sincer amb ell o simple-

ment ser un informador superficial. Total, sempre trobarà el moment de fer-me el llit, opina cansat. Però té una obligació vers el partit i el país. Finalment opta per traçar una pregunta a veure si el president s'adona que no hi ha una resposta que els satisfaci.

—Si ensumàvem aquesta bulímia desmesurada dels bancs, aquesta indigesta ingestió de fons i fons d'inversió estrangers atrets pels tipus d'interès tan alts... per què els hem deixat engreixar-se fins a esclatar?

—A tots ens anava bé el vent de popa —és un comentari ràpid i lacònic, com si ell no tingués res a veure amb el govern de la nació ni amb els seus compatriotes, a qui sembla ara culpar de la histèrica adquisició de cotxes, cases i altres luxes a crèdit, compres que ara estan torpedinant el seu vaixell.

—Ara no a tots ens anirà bé —el seu to anuncia el que ell creu que és una gran veritat. El ministre avança uns passos, obre el maletí de cuir, extreu un informe i el diposita sobre la taula del president.

—Què vols dir? Que perdrem les eleccions? Bah! No ho crec pas! Tenim l'electorat controlat. Són com mosques atretes per la nostra mel.

Per primera vegada en la conversa les dues cares s'enfronten. Els ulls no brillen, però les potes de gall semblen el resultat d'una baralla amb una pantera, la pantera d'una nit d'insomni. El ministre d'Economia retrocedeix i pren amb força la maneta per sortir del despatx. No has entès res de res, li diuen els seus ulls. El partit és el de menys. El govern és el de menys. Una frase ressona persistentment en el seu cap com si fos una cançó de moda: "tenim l'electorat controlat".

—Gràcies per l'informe. L'inclouré en el meu quadern de bitàcora —el president no toca els papers, ni els mira. En el fons els té por, com els jugadors quan surten al camp la nit de la final de la copa d'Europa i es troben l'orelluda al final del passadís. Pitja el botó i crida el seu secretari. El clic de la maneta tampoc no el percep. En canvi sí les paraules mussitades del seu ministre d'Economia.

—De la mateixa manera que controlem la banca?
Jo de tu dimitiria.

—Jo sempre seré al pont de comandament. Tingues-ho clar. L'enveja et corromp. Ser el segon d'abord no t'és suficient?

—Els capitans de debò no amaguen els diners a l'estranger.

Quan el president es gira, visiblement contrariat, el ministre d'Economia s'ha fet fonedís. Que es foti!, exclama per dins. Però en el fons l'estómac li rondina com una rentadora. Era tan fàcil somiar en penetrar en l'univers de l'èxit d'una bona singladura com tan dur aguantar l'embestida d'un iceberg.

Dimecres, 8 d'octubre de 2008

Diluvia sobre Reykjavík. Una espessa flassada d'aigua impedeix a en Fjalar veure res més que el rec furiat del cel des de la finestra de l'oficina, dempeus. S'ha tret l'americana i afliuixat la corbata mentre assaboreix una tassa de cafè de la màquina en el moment en què el sorprèn el so d'un tro. No recorda haver vist cap llamp, cap esquerra lluminosa que il·luminés el centre de la ciutat. Quan s'acaba el beuratge torna a passes lentes a la taula del seu ordinador esquivant els despatxos dels seus companys de feina. Regna una mena de silenci només trencat pel brunzit dels ordinadors i de les frases apaivagades, en forma de conversa d'abelles, dels empleats del banc. Els clap-clap dels teclats competeixen amb els run-run de les cadires rodant entre les taules. En Fjalar entoma una glopada d'aire estanc, calent de radiador, el bufa com si volgués apagar una espelma i seu vessant els braços cap enfora de la cadira giratòria. El cap li bull, el front li bull, les mans li tremolen, li couen. Massa cafès, es lamenta obrint el calaix on hi guarda les aspirines. Massa. Ha pronunciat aquesta paraula en veu baixa girant els ulls com un gos enverinat en el moment en què beu l'aigua barrejada amb la píndola. Anem per feina, es diu gratant-se una cella. Opta per recollir uns bolígrafs i ordenar-los, per comprovar si algú el vigila. Res. Tothom mostra una concentració molt més eficaç que la seva. I nega amb el cap mentre pren el ratolí sense ganes. La pantalla s'obre i apareixen un munt de taules i de columnes amb xifres. Ja no recorda què tenia entre mans abans de la petita interrupció del cafè i la finestra, i concentrar-se li costa. Però a poc a poc, per costum o per rutina, aconsegueix recuperar el fil del matí i continua amb l'estudi econòmic

d'una companyia balenera que vol ampliar el capital per adquirir un nou vaixell a unes drassanes japoneses. Ell no veu viable el preu, i recomana reconduir l'estudi cap a una transacció amb una drassana xinesa quan, de sobte, tots els telèfons comencen a sonar en una dringadissa eufòrica i estrident i els seus companys corretegen com formigues pels despatxos, els passadissos, els ascensors... fins i tot una munió de secretàries brollen dels lavabos a mig pintar mentre totes les aixelles s'inunden de suor i l'ambient s'escalfa i, a en Fjalar, l'esclafa.

En Fjalar no desitja agafar el seu telèfon. Està paralizat. Li arriben veus que parlen del govern, de la corona islandesa, del dòlar, de l'euro i de la borsa, però ell encara està pendent del telèfon. Ensuma una abrasadora pudor d'homes nerviosos, de camisa mullada i de desodorant vençut. Quan per fi despenja reconeix la veu de la seva dona i bufa, de nou.

—M'ha vingut la regla —en Fjalar desxifra la veu de l'Helga entre plors. I no sap com consolar-la, i les paraules que articula li sonen a repetitives, paraules i frases mensuals que aquest mes li brollen amb una excepció.

—Helga, avui no puc venir, no puc demanar el dia lliure.

—Sisplau...

—El banc s'ensorra. El govern l'ha nacionalitzat.

—No ho entenc —hi ha un interludi farcit de sanglots—. Ja ni fumo, ni bec ni prenc cafè. I no hi ha manera de...

—No t'amoïnis. Serà l'estrès.

—Estrès? No t'estaràs afartant de cafè a l'oficina?

—Va, Helga, si us plau... Tots dos fem cas del metge per tenir un fill.

—Ho sento, he de penjar —I ho fa mab llàgrimes als ulls.

Durant els dies següents, la rutina d'en Fjalar es veu alterada per la tempesta bancària. Les llargues jornades laborals, atrafegades i alarmants, moren en el pub, on la majoria dels empleats maten l'angoixa amb llargues gropa-

des de cervesa. Són dies i setmanes en què el país sembla evaporar-se com les fumarel·les de la Blue Lagoon, i només les ampolles contenen la poció màgica per esborrar els efectes del sotrac. En Fjalar no s'està d'aquest ambient deprimit, i en les seves faccions s'hi dibuixa tota la tensió de la batalla, tota la tensió de l'univers: tecleja, parla, escolta i beu alhora. En aquest clima en què el cor bateja al ritme del baix de "What can I Do?", de The Coors, ell creu normal no pensar en els problemes de l'Helga. Però no n'està, de convençut, i s'emmotlla en la catarsi dels capvespres, quan els banquers acudeixen als pubs com mariners, fent escales a tort i a dret, deixant en cada port una mica de la seva consciència, fins al punt que al final del carrer ja s'han esgotat totes les colònies d'ultramar de l'imperi Britànic. I del que eren, havien estat i pensen ser, res. Amb els caparrons embotits d'alcohol i ganes de fugir de la rutina, amb algunes dosis d'amargura, els dies van solapant-se amb el convenciment generalitzat que el govern redreçarà el rumb de la nau. O no.

Quan ell arriba a casa, sedat per la ingesta de cervesa, la llum de la capital ja s'ha dissolt dins dels perfils de les cases, que agafen un to gris, borrós, el to del capvespre de l'Àrtic.

El sopar és fred, a taula, pansit. El televisor apagat, a l'espera d'emetre notícies satisfactòries. Llavors s'allita i enuma el cos calent de la seva dona amb la sensació que és sota les runes del món, i amb el parer que mai el podran rescatar.